

Fővárosi Ítéltábla

6.Kf.700.090/2024/7. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Független Rendőr Szakszervezet (ügyintéző: dr. Oláh Tamás kamarai jogtanácsos, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

Országos Rendőr-Főkapitányság (ügyintéző: dr. Horváth Bernadett kamarai jogtanácsos, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 12. sorszám alatt

A per tárgya:

megbízási díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

11.K.700.819/2023/11. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 18.000 (tizennyolcezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes a alperes1 Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztály helység1 Autópálya Alosztályán (a továbbiakban: alosztály) teljesít szolgálatot baleseti helyszínelő és balesetvizsgáló beosztásban, a szolgálatteljesítés helye helység1. A felperes beosztása szerinti feladatai közé tartozik a közlekedési balesetek helyszínén való helyszínelés és a közlekedési balesetek kivizsgálása.

- [2] A felperes a 2020. április 1. napjától 2023. május 31. napjáig terjedő időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) az alosztály illetékességi területén végezte munkáját. Az alosztály alaptevékenységének minősül a alperes1 rendészeti rendőrfőkapitány-helyettesének 1/2020. számú intézkedése alapján az M7-es autópálya Somogy megyei szakaszán a forgalom folyamatosságának biztosításával kapcsolatos feladatok ellátása, a közlekedési szabályok maradéktalan betartásának felügyelete. Az alosztály ellátja továbbá a közlekedéssel kapcsolatos szabálysértések megelőzésével, megszakításával, szankcionálásával kapcsolatos feladatokat, végrehajtja az illetékességi területen bekövetkezett közlekedési balesetek helyszíni szemléit, szükség esetén a közútkezelő szerv munkatársaival együttműködve biztosítja a közút egyes szakaszainak lezárását, a forgalom elterelését, közreműködik az illetékességi területen történt jogsértésekkel kapcsolatos azonnali intézkedések bevezetésében, végrehajtja a közlekedésrendészeti osztályvezető által meghatározott egyéb közrendvédelmi, közlekedésrendészeti és bűnügyi segítő jellegű feladatokat.
- [3] A felperes a perbeli időszakban a beosztásába tartozó feladatokon túlmenően rendszeresen, munkaidejének 80-90%-ában egyéb feladatot is ellátott, így TIK küldéses járőrszolgálatot, részt vett fokozott ellenőrzésekben, idegenrendészeti és migrációs ellenőrzésekben, különböző rendőri akciókban. Az erre alapított megbízási díj megfizetése iránti szolgálati panaszát az alperes elutasította.
- [4] A felperes keresetében a 2020. április 1. napjától 2023. május 31. napjáig terjedő időszakra 734.350 forint megbízási díj és ennek 2022. január 6. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kereseti előadása szerint a perbeli időszakban rendszeresen, munkaidejének legalább 80%-ában ellátott, az eredeti beosztásához nem tartozó feladatokért a rendvédelmi feladatot ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71.§ (1) bekezdés c) pontja alapján megbízási díjra jogosult. Ennek összegét a Hszt. 71.§ (1)-(5) bekezdéseinek felhívásával az illetményalap 50%-ának megfelelő, havi 19.325 forint megbízási díj alapulvételével az egyéb feladatellátással érintett összesen harmincnyolc hónapra bruttó 734.350 forintban jelölte meg.
- [5] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperes beosztásába tartozó helyszínelési és balesetvizsgálói feladatok munkaidejének csak kisebb részét tették ki, így szükségszerűen látott el más feladatokat is. Az általa többletfeladatnak minősített tevékenységek többségükben a felperes beosztásába tartozó feladatok voltak, az ezek ellátására való kötelezettség következik a felperes tevékenységét szabályozó normatív rendelkezésekből, a munkaköri leírásából, és az alosztály alaptevékenységéből. Utalt arra is, hogy a felperes által ellátott egyéb feladatok (a folyamatos közterületi járőrszolgálat, közlekedésrendészeti fokozott ellenőrzés, idegenrendészeti és migrációs ellenőrzés, a veszélyhelyzettel kapcsolatos járványügyi rendelkezések betartatása az autópályán közlekedőkkel) kifejezetten az eredeti beosztásához szorosan kapcsolódó tevékenységek voltak, és azok elvégzése nem járt jelentős többletmunkával, ezért a felperes a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontja alapján megbízási díjra nem jogosult.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 734.350 forint megbízási díjat, ennek 2022. január 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatát, valamint 36.700 forint perköltséget. Ítéletének indokolásában felhívta a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontját, a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről rendelkező 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet 2.§ (1) bekezdés ba) pontját és 2. számú mellékletét, valamint a járőr és őrszolgálati szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás 6.4) pontját.

- [7] Rögzítette, hogy a Hszt. általános szabályozási rendszere szerint az egyes beosztások elkülönülnek egymástól, a helyszínelő és balesetvizsgáló beosztástól eltérő másik szolgálati beosztás a járőr, erre figyelemmel a felperes által a munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett járőrszolgálati és egyéb feladatok nem tartoztak a felperes kinevezés szerinti baleseti helyszínelő és balesetvizsgáló beosztáshoz. Abból, hogy a felperes által ténylegesen ellátott feladatok egy része általános rendőri/rendőrségi feladat, és azokat előjárója utasítására köteles ellátni, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem következik, hogy azok a felperes munkaköre/beosztása szerinti feladatok. A munkáltatónak az a joga, hogy a felperest az eredeti beosztáshoz nem tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésre utasíthatja, nem sértheti a felperes kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén a díjazásra való jogosultságát.
- [8] A felek azon egyező előadása alapján, hogy a felperes rendszeresen, munkaidejének legalább 80%-ában látta el a fentiek szerint beosztásához nem tartozó feladatokat, az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy tartósan, visszatérő jelleggel, évekre visszamenőleg minden keresettel érintett hónapban látott el beosztásához nem tartozó többletfeladatokat, ezért annak ellentételezésére jogosult. Miután a megbízást az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett látta el, a többletszolgálatért a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése alapján megbízási díjra jogosult akkor is, ha a munkaidő kihasználtsága és a feladatellátás optimalizálása miatt elfogadható volt a beosztásba tartozó feladatok időleges hiánya esetén az egyéb, a beosztásába nem tartozó feladatok ellátásának az elrendelése. Mindezek alapján a Hszt. 71.§ (4) és (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével a felperes keresetében igényelt törvényi minimum (a rendvédelmi illetményalap 50%-át kitevő havi 19.325 forint) alapján kötelezte az alperest megbízási díj megfizetésére.
- [9] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, amelyben annak részbeni megváltoztatását és az öt terhelő marasztalási összeg 657.050 forintra való leszállítását kérte azzal, hogy a 2023. február 1. napjától 2023. május 31. napjáig terjedő időszakra számított 77.300 forint vonatkozásában a másodfokú bíróság a keresetet utasítsa el.
- [10] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet a fenti időszak vonatkozásában is teljesítő rendelkezése sérti a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontját, valamint [a 2023. február 1. napjától hatályba lépett] (5) bekezdését és a 102.§ (1) bekezdés a)-b) pontjait. Az elsőfokú bíróság a Hszt. 2023. február 1-jei módosítását figyelmen kívül hagyva téves jogi következtetést vont le, ugyanis a Hszt. módosítása folytán a felperes a rendes szolgálatteljesítési idején belül ellátott, a szolgálati beosztásához nem tartozó, de a végzettsége, képzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatait már ellentételezés nélkül volt köteles ellátni. Ismertette az autópálya alosztály feladatkörét, és arra hivatkozott, hogy a felperes által megjelölt többletfeladatok közterületi tevékenységként az alosztály alaptevékenységének minősülnek, ezért a felperes részére 2023. február 1. napjától megbízási díj nem jár.
- [11] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezéseinek helybenhagyását kérte.
- [12] A fellebbezés nem alapos.
- [13] Az alperes fellebbezésében a 2023. február 1. napjától kezdődő négy hónapra megítélt 77.300 forint megbízási díj jogszerűségét vitatta, a másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét Kp. 108.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kizárólag ezen időszak tekintetében vizsgálta felül.
- [14] E vizsgálat során a Hszt. szerkezetének, a hivatásos szolgálati jogviszony sajátosságaiból fakadó fogalomrendszerének áttekintése vált szükségessé. A szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges jogviszony, amelyben mindkét felet a

sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott jogosultságok illetik és kötelezettségek terhelik. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok alapvetően kógensek. A Kúria egy korábbi döntésében rámutatott, hogy a kógens rendelkezések kiterjesztően nem értelmezhetőek, azok alkalmazása minden esetben kötelező (EBH2016.M.11.); az ilyen törvényi rendelkezéstől sem a felek (még közös megegyezés esetén sem), sem pedig a bíróság nem térhet el. A jogalkotó hatáskörébe tartozó kérdés dönteni arról, hogy valamely juttatást a munkavállalók/hivatásos állomány tagjai részére megteremti-e, és az is, hogy azt milyen feltételekkel (BH2015.79.).

- [15] A perbeli esetben a felperes a baleseti helyszínelő és balesetvizsgáló beosztása mellett a TIK küldéses járőrszolgálat, fokozott ellenőrzésekben, idegenrendészeti és migrációs ellenőrzésekben, különböző rendőri akciókban való részvétellel elvégzett többletfeladatok ellátásáért a 2023. február 1. napja utáni négy hónap tekintetében is megbízási díjat igényelt, amelyet a Hszt. 71.§ (1) és (5) bekezdéseire alapított. Az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a Hszt. 2023. február 1. napján elfogadott módosítása értelmében a megbízási díjra való jogosultság megállapításához a Hszt. 71.§-ának a 102.§ (1) bekezdés b) pontjával összhangban történő értelmezése szükséges. A fellebbezésében a feladatellátás mértékét és annak rendszerességét a vitatott időszak tekintetében sem tette vitássá, álláspontja szerint azonban a felperest az általa igényelt juttatás a Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontja alapján nem illeti meg.
- [16] Az elsőfokú bíróság a jogszabályváltozás külön értelmezése nélkül is akként foglalt állást, hogy a felperes a megbízási díjra a fent hivatkozott törvénymódosítást követően is jogosult a Hszt. 71.§ (3) bekezdésének hatályos rendelkezése szerint, ugyanis a teljes perbeli időszakban a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, a szolgálati beosztásához nem tartozó többletfeladat ellátásával rendszeresen – nem eseti jelleggel – jelentős többletmunkát végzett.
- [17] A Hszt. 71.§ (1) bekezdése a perbeli időszak egészében úgy rendelkezett, hogy a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható az ideiglenesen megüresedett vagy betöltetlen szolgálati beosztás ellátásával [a) pont], a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével [b) pont], vagy a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként [c) pont]. Ugyanennek a szakasznak a 2023. február 1. napjától hatályba lépett (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a hivatásos állomány tagja az (5) bekezdés szerinti díjazásra akkor jogosult, ha az (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladat ellátásával jelentős többletmunkát végez és a szolgálati beosztáshoz nem tartozó feladatkörrel való megbízás nem eseti jellegű. Az (5) bekezdés értelmében, ha a hivatásos állomány tagja a megbízást az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett végzi, a többletszolgálatért a rendvédelmi illetményalap 50-200%-áig terjedő mértékű díjazásra jogosult.
- [18] A Hszt. 102.§ (1) bekezdése a hivatásos állomány tagjának a szolgálat ellátásával összefüggésben fennálló kötelezettségeként rögzíti egyebek mellett, hogy köteles az előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni, ezt az állapotot a szolgálat teljes ideje alatt fenntartani és feladatát teljesíteni, valamint e célból rendelkezésre állni [a) pont]; a szolgálati beosztásából eredő, valamint – a rendes szolgálatteljesítési idején belül külön ellentételezés nélkül – a szolgálati beosztásához nem tartozó, a végzettsége, képzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén a veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani [a 2023. február 1. napjától hatályos b) pont].
- [19] A perbeli esetben a kereseti kérelem szerinti megbízási díjra való jogosultság megállapítása szempontjából annak a körülménynek van jelentősége, hogy a Hszt. 2023. február 1-jével bekövetkezett módosítását követően a perbeli időszak egészére a jogalkotó a megbízási díj

jogintézményét megtartotta, azt a Hszt. 71.§-ában – a X. fejezetben meghatározott, a szolgálat teljesítésére vonatkozó általános rendelkezésektől – elkülönítetten továbbra is szabályozni kívánta akként, hogy az általánoshoz képest eltérő, a korábbiakhoz viszonyítva szigorúbb feltételek szerinti elbírálást írt elő. Nem vitás, hogy a hivatásos állomány tagja – a jogalkotó szándéka szerint – a Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles a szolgálati beosztásából eredő, valamint – a rendes szolgálatteljesítési idején belül külön ellentételezés nélkül – a szolgálati beosztásához nem tartozó, a végzettsége, képzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén a veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani. E szabály azonban nem jelenti azt, hogy amennyiben e többletfeladatot az állomány tagja rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel, és számára jelentős többletmunkát eredményezve végzi, akkor annak ellentételezésére ne lenne jogosult. A Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontjának módosítása a hivatásos állomány tagját általános jelleggel a megbízás díjra való jogosultságból nem zárja ki, ezen értelmezéssel a megbízási díj jogintézménye (a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontja, valamint (3) bekezdése) 2024. december 31. napját megelőzően kiüresedne annak ellenére, hogy azt a jogalkotó eddig az időpontig fenntartotta. A Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontjának ezért a perbeli időszakra csak olyan értelmezése lehet helyes, mely a 71.§ (1) bekezdés c) pontja alkalmazásának is teret enged, ellenkező esetben a hivatásos állományú tag ellenszolgáltatás nélkül, lényegében korlátozásoktól mentesen a beosztásához nem tartozó feladat ellátására megbízhatóvá vált volna. A Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdésében meghatározott többletfeltétellel válik el a megbízási díj az általános szabályozástól; e speciális juttatás megfizetésére vonatkozó jogalkotói szándék a Hszt. 71.§-án keresztül érvényesül, jelesül az, hogy bár a hivatásos szolgálati jogviszony különleges közszolgálati jogviszony, azonban a rendszeresen előforduló, jelentős többletmunka ellátásáért a hivatásos állomány tagjai is ellenszolgáltatásban részesüljenek.

[20] Ezt a jogi álláspontot támasztja alá, hogy a Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontjában a rendszeresen elvégzett jelentős többletmunkára való utalás nem szerepel, azonban e kitétel a 71.§-ban, mint speciális szabályban megtalálható; ezen feltételek teljesülése esetén megbízási díj jár. Alapítványok hivatkozott tehát az alperes arra, hogy a kifogásolt időszakban a felperes megbízási díjra való jogosultságát a Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontja kizárta, ugyanis ez esetben is érvényesül a lex specialis derogat legi generali elv, miszerint az általános szabályt a speciális szabály minden esetben felülírja. A perbeli esetben ez akként valósul meg, hogy a Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontjában szereplő általános szabály helyett, a 71.§-ban rögzített rendelkezést kellett alkalmazni, amennyiben a felperes a beosztásán kívüli többletfeladatot rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel, és jelentős többletmunkát igénylő módon végezte. A perbeli esetben ennek a feltételnek a fennállását a peradatok teljesen alátámasztják, hiszen nem vitatott, hogy a perbeli időszakban a beosztásába tartozó feladatokon túlmenően rendszeresen, munkaidejének 80-90%-ában egyéb más feladatokat is ellátott a felperes.

[21] A Hszt. 102.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti általános megfogalmazáshoz képest a lex specialis derogat legi generali elve alapján alkalmazandó 71.§ megbízásra vonatkozó speciális szabályaiból következően a megbízási díjnak nem konjunktív feltétele a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívüli feladatellátás. Ellenkező esetben kizárólag akkor járna megbízási díj a hivatásos állomány tagjának, ha más rendőrkapitányság feladatkörébe tartozó jelentős többletmunkát végezne, ez az álláspont azonban ellentétes a különböző beosztások rendszerével és az általános munkajogi elvekkel is.

[22] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete a 2023. február 1. napját követő időszakra sem sérti a Hszt. 71.§ (1) bekezdés c) pontját és (5) bekezdését, ezért a másodfokú

bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109.§ (1) bekezdése alapján fellebbezett részében helybenhagyta.

- [23] A másodfokú bíróság a Kp. 35.§ (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a peresztes alperest a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, amelyet a felszámításnak megfelelően határozott meg.
- [24] Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5.§ (1) bekezdés c) pontja alapján megillető személyes illetékmentesség folytán a fellebbezési illeték a Pp. 102.§ (1) és (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.
- [25] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Kp. 99.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2025. február 27.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró